

Himmerlands Grovvarer A/S

Hjortkjærsvej 10
9600 Aars
CVR-nr. 29243387

Årsrapport 2018

Godkendt på selskabets generalforsamling, den 24.04.2019

Dirigent

Navn: Knud Ring Kristiansen

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
Virksomhedsoplysninger	1
Ledelsespåtegning	2
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	3
Ledelsesberetning	6
Resultatopgørelse for 2018	13
Balance pr. 31.12.2018	14
Egenkapitalopgørelse for 2018	16
Pengestrømsopgørelse for 2018	17
Noter	18
Anvendt regnskabspraksis	25

Virksomhedsoplysninger

Virksomhed

Himmerlands Grovvarer A/S
Hjortkjærvej 10
9600 Aars

CVR-nr.: 29243387
Hjemsted: Vesthimmerlands
Regnskabsår: 01.01.2018 - 31.12.2018

Telefon: 98622266
Telefax: 98624966

Bestyrelse

Knud Ring Kristiansen, Formand
Søren Dige Have
Torben Emil Frederiksen

Direktion

Torben Emil Frederiksen, Direktør

Revisor

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Løgstørvej 14
Postboks 46
9600 Aars

Ledespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 01.01.2018 - 31.12.2018 for Himmerlands Grovvarer A/S.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af virksomhedens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2018 samt af resultatet af virksomhedens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2018 - 31.12.2018.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Aars, den 24.04.2019

Direktion

Torben Emil Frederiksen
Direktør

Bestyrelse

Knud Ring Kristiansen
Formand

Søren Dige Have

Torben Emil Frederiksen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Himmerlands Grovvarer A/S

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Himmerlands Grovvarer A/S for regnskabsåret 01.01.2018 - 31.12.2018, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2018 samt af resultatet af selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2018 - 31.12.2018 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af selskabet i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Aars, den 24.04.2019

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33963556

Claus Bjørnlund

statsautoriseret revisor

MNE-nr. mne33216

Ledelsesberetning

	2018	2017	2016	2015	2014
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Hoved- og nøgletal					
Hovedtal					
Nettoomsætning	626.151	570.127	545.883	596.206	653.186
Bruttoresultat	42.935	41.706	43.476	40.503	37.135
Driftsresultat	7.512	8.815	12.433	10.253	8.567
Resultat af finansielle poster	(1.011)	(977)	(1.546)	(1.098)	(1.587)
Årets resultat	5.080	6.101	8.507	7.004	5.333
Samlede aktiver	225.403	203.607	201.664	205.569	195.042
Investeringer i materielle anlægsaktiver	13.966	10.191	4.982	8.988	6.237
Egenkapital	67.503	66.019	67.189	62.230	59.304
Nettorentebærende gæld	90.467	87.536	88.966	96.627	92.345
Pengestrømme fra driftsaktivitet	1.254	14.845	8.777	8.107	14.992
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	(13.886)	(9.654)	1.186	(8.103)	(5.170)
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	2.091	(5.997)	(5.204)	(1.339)	(3.768)
Gennemsnitligt antal medarbejdere (stk.)	52	48	47	47	48
Nøgletal					
Bruttomargin (%)	6,9	7,3	8,0	6,8	5,7
Nettomargin (%)	0,8	1,1	1,6	1,2	0,8
Finansiell gearing	1,3	1,3	1,3	1,6	1,6
Egenkapitalens forrentning (%)	7,6	9,2	13,1	11,5	9,3
Soliditetsgrad (%)	29,9	32,4	33,3	30,3	30,4
Nettoomsætning pr. medarbejder	12.041,4	11.877,6	11.614,5	12.685,2	13.608,0

Hoved- og nøgletal er defineret og beregnet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings "Anbefalinger & Nøgletal".

Ledelsesberetning

Nøgletal	Beregningsformel	Nøgletal udtrykker
Bruttomargin (%)	$\frac{\text{Bruttoresultat} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$	Virksomhedens driftsmæssige gearing.
Nettomargin (%)	$\frac{\text{Årets resultat} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$	Virksomhedens driftsmæssige rentabilitet.
Finansiell gearing	$\frac{\text{Nettorentebærende gæld}}{\text{Egenkapital}}$	Virksomhedens finansielle gearing.
Egenkapitalens forrentning (%)	$\frac{\text{Årets resultat} \times 100}{\text{Gns. egenkapital}}$	Virksomhedens forrentning af den kapital, som ejerne har investeret i virksomheden.
Soliditetsgrad (%)	$\frac{\text{Egenkapital} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$	Virksomhedens finansielle styrke.
Nettoomsætning pr. medarbejder	$\frac{\text{Nettoomsætning}}{\text{Gns. antal fuldtidsmedarbejdere}}$	Virksomhedens produktivitet

Nettorentebærende gæld er defineret som rentebærende forpligtelser, herunder skyldig selskabsskat, fratrukket rentebærende aktiver, herunder likvide beholdninger og tilgodehavende selskabsskat.

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Selskabets aktivitet består i handel med grovvarer, detailhandel samt produktion af foder.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Årets resultat blev et overskud på 5.080 t.kr., hvilket anses som værende tilfredsstillende under de givne markedsvilkår i 2018. Sidste år blev der udmeldt en forventning om et resultat før skat på 6,7 mio. kr., og der er realiseret et overskud på 6,5 mio. kr. før skat, hvilket er 0,2 mio. kr. under budgettet.

Vi har i 2018 oplevet en markant forringelse af indtjeningen i specielt svineproduktionen. Smågriseproducenterne er ramt af ekstremt lave afregningspriser. I 2018 er strukturudviklingen fortsat med uformindsket styrke, hvor produktionslandbrug er lukket ned. Denne udvikling forventes at fortsætte i hvert fald i første halvår af 2019, indtil vi ser en bedre notering i svineproduktionen. Mælkeproducenterne har oplevet en nogenlunde tilfredsstillende økonomi, med stabile afregningspriser. Planteavlerne havde en historisk ringe høst, men højere afregningspriser kompenserede stort set for de lavere udbytter.

Vi har samlet set øget vort fodersalg med 25 %, hvilket er meget markant og tilfredsstillende. Vi vurderer grovvaremarkedet i Danmark til at være status quo i forhold til 2017. Vores samlede produktion på fabrikken i Aarhus er steget med ca. 15 %, hvilket anses som værende meget tilfredsstillende. Vi har formået at komme gennem året, uden de helt store tab på debitorer, via en stram styring samt god dialog med den finansielle sektor. Den ringe høst med historisk lave udbytter, resulterede i meget lave behandlingsindtægter på afgrøder, og markant mindre tonnage at handle med. Shea produktionen har kørt stabilt i 2018, med en produktion på ca. 16.500 ts. Faba pellets produktionen, som er startet op i 2018, har nået et niveau på 7.500 ts.

Forventet udvikling

Forventningerne til 2019 er en indtjening før skat i niveauet 4.6 mio. kr. Resultatet vil i meget høj grad være afhængig af vores kunders indtjeningsmuligheder og dermed betalings evner. Der forventes en stabil til let faldende produktion på fabrikken i Aarhus. Dog forventer vi en markant afgrødefremgang igen til høst 2019, idet der er tilsået ca. 25 % mere vintersæd i forhold til høst 2018.

Særlige risici

Forretningsmæssige risici

Virksomheden er fortsat dybt afhængig af vores kunders indtjeningsevne. Indtjeningen blandt vores kunder er voldsomt presset p.t. Prognoserne for 2019 forudser dog væsentligt forbedrede vilkår, ligesom landbrugets generelle markeds- og ramme vilkår er ekstremt afgørende. Vi lever i en foranderlig verden hvor politiske tiltag såvel internationalt som nationalt kan ændre forudsætningerne fra dag til dag. Dette sammenholdt med stærke forbrugerorganisationer, der også vil sætte dagsordenen for den fremtidige landbrugsproduktion, gør indtjeningen usikker.

Afrikansk svinepest er også en latent risiko, som vil ramme dansk svineproduktion særligt hårdt (grundet den store eksport), hvis den finder vej til Danmark?

Ledelsesberetning

2018 har været kendetegnet ved en generelt alt for ringe indtjening i primærlandbruget. Arla's prognose for mælkepriser i 2019, giver anledning til forsigtig optimisme. Og Seges prognose for udviklingen i smågrise- samt slagtevinenoteringen, giver også grobund for en forsigtig optimisme. Dog skal det bemærkes, at mange landmænd vil være voldsomt udfordret på likviditet frem til i hvert fald den kommende høst. Spørgsmålet er så, om kreditgiverne fortsat er villige til at stille de nødvendige kreditfaciliteter til rådighed indtil da?

Gennem 2018 oplevede vi en fortsat nedlukning af landbrug, og forventer en fortsat strukturudvikling mod færre og større landbrug. Nogle presses ud af erhvervet, og andre stopper frivilligt. Disse forhold stiller større krav til os som professionel samarbejds- og sparringspartner. Der er et meget stort behov for større renoverings- og investeringsopgaver i primærlandbruget, hvilket kun lader sig gøre, hvis/når indtjeningen igen forbedres.

Råvarerisici

Selskabet har en fast strategi for afdækning af risici vedrørende råvarer, da selskabet er eksponeret for udsving i råvarepriser som følge af væsentlige råvarepositioner i form af varelager, købs- og salgskontrakter.

Der sker løbende overvågning af eksponeringen og i det omfang det ikke er muligt at afdække behov med køb af varer (korn), så afdækkes risici ved køb af hvedefutures i henhold til selskabets fastlagte politik på området. Pr. 31.12.2018 var indkøb totalt (alle varegrupper) fuld afdækket, og der var netto en overdækning i mængder svarende til ca. 1 dags produktion.

Valutarisici

Langt den største del af såvel omsætning som indkøb foregår i DKK. Resten er i EUR. Derfor anses virksomhedens valutarisici som værende yderst minimale.

Renterisici

Netto rentebærende gæld andrager pr. 31.12.2018 t.kr. 90.467. Finansieringsstrukturen er således sammensat, at et renteudsving på +/-1% vil betyde, at renteudgifterne stiger, henholdsvis falder, med ca. 905 t.kr.

Kreditrisici

Virksomheden er sårbar over for primærlandbrugets markedsvilkår, hvorfor der køres en konsekvent linje over for debitorer, der ikke overholder betalingsbetingelserne.

Debitorer yder i visse tilfælde sikkerhed for de stillede normale kreditfaciliteter.

Likviditet

Det er virksomhedens politik, via længerevarende aftaler med finansieringsinstitutter, til stadighed at have et tilstrækkeligt likviditetsberedskab, der sikrer fuld handlefrihed.

Ledelsesberetning

Videnressourcer

Kunder

Det er virksomhedens mål at være en kompetent og seriøs samarbejdssparringspartner for vore kunder. Nøgleord som troværdighed, leveringssikkerhed samt kvalitetsvarer er helt afgørende i enhver samhandel. Vi forsøger til stadighed at knytte kunderne tættere og tættere til os via nære relationer samt gensidig sparring.

Teknologi

Da vi er en handels- og produktionsvirksomhed, er de teknologiske fokusområder: Optimering af produktionsfaciliteter på fabrik Aarhus. Vi har i 2018 investeret i alt kr. 5,3 mio. kr. i ny fabriksstyring på fabrikken i Aarhus, foruden en gennemgribende generel opgradering. Endvidere fokuseres på IT, telefoni, en opdateret bilpark, samt topmoderne læssegrej i form af gummiged og trucks, der modsvarer de krav der stilles hertil.

Processer

Der er til stadighed stor fokus på leveringssikkerheden. Det er fra dag til dag leverancer, som stiller store krav til vor produktions- og logistikafdeling. Vi benytter såvel interne som eksterne transportører, der sikrer, at vi til stadighed kan overholde de stramme leveringsterminer. Via kontinuerlige processer, samt fortsat fokus på registrering af reklamationer, stræbes der til stadighed på at minimere fejlliverancer mest muligt. Vi har i 2018 arbejdet målrettet med vores ISO 22000 kvalitetsstyringsystem, hvilket sammenholdt med vores øvrige certificeringer gør, at vi føler os godt rustede til de fremtidige krav vedrørende fødevarer sikkerhed.

Medarbejdere

En af virksomhedens absolut vigtigste ressourcer er medarbejderne. For til stadighed at kunne tiltrække og fastholde nøglemedarbejdere, tilbydes disse tantiemeordninger, samt arbejdsvilkår, der sikrer en høj frihedsgrad under devisen "frihed under ansvar". Antallet af medarbejdere forventes i 2019 reduceret med netto 1-2 medarbejdere. Der er opsagt en administrativ medarbejder. Fra vores detaillokationer betjener kompetente medarbejdere vore kunder. Der tilstræbes en decentral beslutningskompetence, således at kunderne straks kan få svar på de stillede spørgsmål.

Miljømæssige forhold

Der er løbende fokus på arbejdsmiljøet via kvartalsvise møder i sikkerhedsudvalget, ligesom der en gang pr. år afholdes "mus" (medarbejderudviklingssamtaler) med alle funktionærer. Der er udarbejdet APV på virksomheden. Endvidere holdes der et personalemøde pr. år, hvor alle medarbejdere forventes at deltage.

Forsknings- og udviklingsaktiviteter

Virksomheden har ikke afholdt udgifter til forsknings- og udviklingsaktiviteter. Disse afholdes af vore leverandører, idet vi ikke selv har aktiviteter på disse områder.

Redegørelse for samfundsansvar

Der er ikke for nuværende udarbejdet politikker for Himmerlands Grovvarers samfundsansvar, herunder menneskerettigheder samt miljø og klimapåvirkning.

Ledelsesberetning

Forretningsmodel

Der henvises til afsnittet omkring hovedaktivitet i ledelsesberetningen på side 8 samt noten for segmentoplysninger i regnskabet på side 19. Der opereres kun i Danmark.

Menneskerettigheder

Selskabets ledelse vurderer ikke, at virksomhedens medarbejdere i væsentligt omfang er truet på menneskerettigheder. Dette primært som følge af, at der udelukkende opereres i Danmark ligesom selskabets medarbejdere er omfattet af overenskomst. Virksomheden følger således den danske stats love på området. På den baggrund har ledelsen vurderet, at der ikke er behov for særskilte politikker på området. Himmerlands Grovvarer er endvidere ikke bekendt med overtrædelser af menneskerettigheder i virksomheden.

Miljø og klima

Væsentligste risici vurderes at være klimapåvirkning som følge af produktion samt distribution af grovvarer og foder. Selskabet har ikke vurderet, at der er behov for særskilte nedskrevne politikker på området, da selskabet i det daglige til enhver tid bestræber sig på at være miljøvenlig.

Selskabet forsøger løbende at optimere sine produktionsfaciliteter således at disse er opdaterede i enhver henseende, herunder også effektivisering af miljømæssige hensyn. Bl.a. har selskabet udskiftet fuelolie med naturgas til produktionsformål af miljømæssige hensyn, og den væsentligste energikilde i produktionen er indkøbt el.

Selskabets lastbiler udskiftes løbende til EUR6-norm med lavest mulige miljøpåvirkning, og chaufførerne har været på kursus, med henblik på optimeret kørselsstil, og der følges løbende op på brændstofforbrug på de enkelte lastbiler og chauffører. Selskabet er GTP-certificeret (Good Trading Practice), hvilket bl.a. betyder, at selskabet opbevarer og transporterer varer med lavest mulig miljø- og klimabelastning.

Påvirkningen på miljøet vurderes dog generelt at være af begrænset karakter.

Anti-korruption og bestikkelse

Væsentligste risici er begrænset til, at selskabets medarbejdere kan modtage gaver fra kunder og leverandører med øje for at påvirke selskabets medarbejdere. Der er ikke indført særskilte politikker herfor i selskabet, men selskabet har indført en række procedure herfor, hvilket blandt andet fremgår af selskabets medarbejderhåndbog. Blandt andet er der en række kontroller som afgrænser hvem der kan disponere og godkende forbrug og omkostninger. Der er derfor ikke vurderet behov for yderligere særskilte politikker på området. Himmerlands Grovvarer er endvidere ikke bekendt overtrædelser ift. korruption og bestikkelse i 2018.

Ledelsesberetning

Medarbejderforhold

Væsentligste risici er tilknyttet risikoen for at selskabets medarbejdere undergår hårdt fysisk arbejde og potentiel nedslidning i forbindelse med produktionen, hvilket kan resultere i øget sygefravær og langtidssygemeldinger. Selskabet har ingen særskilte politikker herfor, idet man i vid udstrækning implementerer effektive produktionsredskaber til brug for aflastning af den fysiske belastning selskabets medarbejdere undergår.

Selskabets ledelse er yderst opmærksom på udviklingen i sygefravær. Medarbejdere der arbejder på skiftehold tilbydes årligt lægecheck. Dette er udmøntet i en medarbejderhåndbog, og selskabet efterlever alle krav der stilles fra arbejdstilsyn og andre relevante myndigheder.

Redegørelse for det underrepræsenterede køn Øverste ledelse

Himmerlands Grovvarer A/S er i dag primært ledet af mænd. Det øverste ledelsesmæssige niveau i form af bestyrelse og direktion, består i dag af 3 mænd og 0 kvinder.

Der har ikke været valg til bestyrelse eller direktion, hvorfor der ikke er sket opfyldelse af måltal i 2018.

Det er vores målsætning, inden for en 2 årig periode, altså senest i 2020, at øge andelen af kvinder i øverste ledelsesniveau til 25%, svarende til 1 kvinde. Branchen og vores virksomhed beskæftiger traditionelt mænd, hvorfor vi ikke forventer at kunne øge andelen til mere end 25% inden for en 2 årig periode. Opnåelse af målet vil endvidere kræve, at vi kan finde en kvinde med de rette kvalifikationer hertil.

Øvrig ledelse

Øvrig ledelse omfatter mellemliderniveauer, såsom afdelingsdirektør - afdelingsledere mv., som består af 5 mænd og 0 kvinder.

For øvrige ledelsesniveauer er der i året ansat en ny logistikchef, men det er ikke lykkedes at ansætte kvinder i lederstillinger i 2018.

Virksomheden har revurderet virksomhedens ansættelsesvilkår, og disse vurderes at understøtte intentionen om at fremme det underrepræsenterede køn. Vores personalepolitik sikrer, at alle har lige vilkår, uanset køn. Vi udvælger og bedømmer medarbejdere på baggrund af kvalifikationer og resultater. Vi har en ambition om at øge andelen af kvinder på øvrige ledelsesniveauer, men det vil fortsat ske på baggrund af en vurdering af kvalifikationer og resultater.

Begivenheder efter balancedagen

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Resultatopgørelse for 2018

	<u>Note</u>	<u>2018</u> <u>kr.</u>	<u>2017</u> <u>kr.</u>
Nettoomsætning	1	626.151.068	570.126.501
Andre driftsindtægter		1.228.900	0
Vareforbrug		(540.923.454)	(491.297.143)
Andre eksterne omkostninger	2	<u>(43.521.194)</u>	<u>(37.123.540)</u>
Bruttoresultat		42.935.320	41.705.818
Personaleomkostninger	3	(28.940.888)	(26.806.932)
Af- og nedskrivninger	4	(6.457.281)	(6.058.680)
Andre driftsomkostninger		<u>(25.158)</u>	<u>(25.500)</u>
Driftsresultat		7.511.993	8.814.706
Andre finansielle indtægter		995.186	991.846
Andre finansielle omkostninger		<u>(2.006.077)</u>	<u>(1.969.341)</u>
Resultat før skat		6.501.102	7.837.211
Skat af årets resultat	5	<u>(1.420.690)</u>	<u>(1.736.602)</u>
Årets resultat	6	<u>5.080.412</u>	<u>6.100.609</u>

Balance pr. 31.12.2018

	Note	2018 kr.	2017 kr.
Erhvervede immaterielle anlægsaktiver		102.995	132.013
Erhvervede licenser		0	0
Goodwill		937.500	1.187.500
Immaterielle anlægsaktiver	7	1.040.495	1.319.513
Grunde og bygninger		52.044.673	49.141.241
Produktionsanlæg og maskiner		38.949.660	32.974.834
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		2.314.563	831.402
Materielle anlægsaktiver under udførelse		0	2.314.222
Forudbetalinger for materielle anlægsaktiver		0	413.877
Materielle anlægsaktiver	8	93.308.896	85.675.576
Andre værdipapirer og kapitalandele		313.945	324.295
Andre tilgodehavender		0	1.050.000
Finansielle anlægsaktiver	9	313.945	1.374.295
Anlægsaktiver		94.663.336	88.369.384
Fremstillede varer og handelsvarer		80.298.162	73.810.963
Varebeholdninger		80.298.162	73.810.963
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		39.454.139	33.627.915
Andre tilgodehavender		10.559.933	7.159.301
Tilgodehavende selskabsskat		0	364.348
Periodeafgrænsningsposter	10	405.186	251.771
Tilgodehavender		50.419.258	41.403.335
Likvide beholdninger		22.733	23.427
Omsætningsaktiver		130.740.153	115.237.725
Aktiver		225.403.489	203.607.109

Balance pr. 31.12.2018

	<u>Note</u>	<u>2018</u> <u>kr.</u>	<u>2017</u> <u>kr.</u>
Virksomhedskapital	11	5.000.000	5.000.000
Overført overskud eller underskud		58.752.755	56.418.710
Forslag til udbytte for regnskabsåret		3.750.000	4.600.000
Egenkapital		67.502.755	66.018.710
Udskudt skat	12	8.525.000	7.920.100
Hensatte forpligtelser		8.525.000	7.920.100
Gæld til realkreditinstitutter		10.164.894	8.201.484
Bankgæld		20.000.000	19.746.880
Finansielle leasingforpligtelser		12.698.699	8.934.691
Langfristede gældsforpligtelser	13	42.863.593	36.883.055
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	13	3.174.971	2.464.852
Bankgæld		48.622.260	38.127.346
Modtagne forudbetalinger fra kunder		3.979.167	0
Leverandører af varer og tjenesteydelser		34.871.048	34.724.997
Gæld til virksomhedsdeltagere og ledelse		7.438.111	12.148.170
Skyldig selskabsskat		448.866	0
Anden gæld		7.977.718	5.319.879
Kortfristede gældsforpligtelser		106.512.141	92.785.244
Gældsforpligtelser		149.375.734	129.668.299
Passiver		225.403.489	203.607.109
Finansielle instrumenter	15		
Ikke-indregnede leje- og leasingforpligtelser	16		
Eventualforpligtelser	17		
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	18		
Nærtstående parter med bestemmende indflydelse	19		
Transaktioner med nærtstående parter	20		

Egenkapitalopgørelse for 2018

	Virksom- hedskapital kr.	Overført overskud eller underskud kr.	Forslag til udbytte for regnskabs- året kr.	I alt kr.
Egenkapital primo	5.000.000	56.418.710	4.600.000	66.018.710
Udbetalt ordinært udbytte	0	0	(4.600.000)	(4.600.000)
Værdireguleringer	0	1.286.709	0	1.286.709
Skat af egenkapitalbevægelser	0	(283.076)	0	(283.076)
Årets resultat	0	1.330.412	3.750.000	5.080.412
Egenkapital ultimo	5.000.000	58.752.755	3.750.000	67.502.755

Pengestrømsopgørelse for 2018

	Note	2018 kr.	2017 kr.
Driftsresultat		6.410.158	8.814.706
Af- og nedskrivninger		6.457.281	6.058.680
Ændringer i arbejdskapital	14	(10.355.928)	3.915.315
Andre driftsudgifter (tab ved salg af driftsmidler)		74.042	25.500
Pengestrømme vedrørende primær drift		2.585.553	18.814.201
Modtagne finansielle indtægter		781.343	797.961
Betalte finansielle omkostninger		(1.827.350)	(1.775.456)
Refunderet/(betalt) selskabsskat		(285.652)	(2.991.946)
Pengestrømme vedrørende drift		1.253.894	14.844.760
Køb mv. af materielle anlægsaktiver		(13.965.625)	(10.191.097)
Salg af materielle anlægsaktiver		80.000	537.500
Pengestrømme vedrørende investeringer		(13.885.625)	(9.653.597)
Optagelse af lån		3.278.000	0
Afdrag på lån mv.		(889.752)	(728.475)
Indgåelse af leasingforpligtelser		6.283.140	2.785.237
Afdrag på leasingforpligtelser		(1.980.731)	(1.653.651)
Udbetalt udbytte		(4.600.000)	(6.400.000)
Pengestrømme vedrørende finansiering		2.090.657	(5.996.889)
Ændring i likvider		(10.541.074)	(805.726)
Likvider primo		(38.103.919)	(37.298.193)
Likvider ultimo		(48.644.993)	(38.103.919)
Likvider ultimo sammensætter sig af:			
Likvide beholdninger		22.733	23.427
Kortfristet gæld til banker		(48.667.726)	(38.127.346)
Likvider ultimo		(48.644.993)	(38.103.919)

Noter

	2018	2017
	kr.	kr.
1. Nettoomsætning		
Salg af varer	621.887.435	559.391.089
Anden omsætning	4.263.633	10.735.412
	626.151.068	570.126.501

Selskabets aktiviteter er inden for ét segment.

	2018	2017
	kr.	kr.
2. Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor		
Lovpligtig revision	211.500	220.000
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	6.000	6.000
Andre ydelser	43.775	0
	261.275	226.000

	2018	2017
	kr.	kr.
3. Personaleomkostninger		
Gager og lønninger	24.404.914	22.248.254
Pensioner	3.682.904	3.362.448
Andre omkostninger til social sikring	469.379	413.696
Andre personaleomkostninger	383.691	782.534
	28.940.888	26.806.932

Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere	52	48
---	-----------	-----------

	Ledelses- vederlag 2018	Ledelses- vederlag 2017
	kr.	kr.
Samlet for ledelseskategorier	2.229.114	2.189.133
	2.229.114	2.189.133

Vederlag til bestyrelse og direktion oplyses samlet iht. reglerne i ÅRL §98B, stk. 3.

Noter

	2018	2017
	kr.	kr.
4. Af- og nedskrivninger		
Afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver	279.018	279.018
Afskrivninger på materielle anlægsaktiver	6.178.263	5.779.662
	6.457.281	6.058.680

	2018	2017
	kr.	kr.
5. Skat af årets resultat		
Aktuel skat	815.790	1.415.302
Ændring af udskudt skat	604.900	321.300
	1.420.690	1.736.602

	2018	2017
	kr.	kr.
6. Forslag til resultatdisponering		
Ordinært udbytte for regnskabsåret	3.750.000	4.600.000
Overført resultat	1.330.412	1.500.609
	5.080.412	6.100.609

	Erhvervede immaterielle anlægsaktiver	Erhvervede licenser	Goodwill
	kr.	kr.	kr.
7. Immaterielle anlægsaktiver			
Kostpris primo	168.910	64.011	11.500.000
Kostpris ultimo	168.910	64.011	11.500.000
Af- og nedskrivninger primo	(36.897)	(64.011)	(10.312.500)
Årets afskrivninger	(29.018)	0	(250.000)
Af- og nedskrivninger ultimo	(65.915)	(64.011)	(10.562.500)
Regnskabsmæssig værdi ultimo	102.995	0	937.500

Noter

	Grunde og bygninger kr.	Produk- tionsanlæg og maskiner kr.	Andre anlæg, drifts- materiel og inventar kr.	Materielle anlægs- aktiver under udførelse kr.
8. Materielle anlægsaktiver				
Kostpris primo	59.516.507	55.655.572	1.478.833	2.314.222
Overførsler	3.808.460	0	413.877	(3.808.460)
Tilgange	419.261	10.688.879	1.363.247	1.494.238
Afgange	0	(318.500)	0	0
Kostpris ultimo	63.744.228	66.025.951	3.255.957	0
Af- og nedskrivninger primo	(10.375.266)	(22.680.738)	(647.431)	0
Årets afskrivninger	(1.324.289)	(4.560.011)	(293.963)	0
Tilbageførsel ved afgang	0	164.458	0	0
Af- og nedskrivninger ultimo	(11.699.555)	(27.076.291)	(941.394)	0
Regnskabsmæssig værdi ultimo	52.044.673	38.949.660	2.314.563	0
Ikke-ejede aktiver	1.166.183	14.977.365	-	-

Noter

	Forud- betalinger for materielle anlægs- aktiver kr.	
	<u>kr.</u>	
8. Materielle anlægsaktiver		
Kostpris primo		413.877
Overførsler		(413.877)
Tilgange		0
Afgange		0
Kostpris ultimo		<u>0</u>
Af- og nedskrivninger primo		0
Årets afskrivninger		0
Af- og nedskrivninger ultimo		0
Af- og nedskrivninger ultimo		<u>0</u>
Regnskabsmæssig værdi ultimo		<u>0</u>
Ikke-ejede aktiver		<u>-</u>
	Andre værdi- papirer og kapital- andele kr.	Andre tilgode- havender kr.
	<u>kr.</u>	<u>kr.</u>
9. Finansielle anlægsaktiver		
Kostpris primo	324.295	1.050.000
Afgange	(10.350)	(1.050.000)
Kostpris ultimo	<u>313.945</u>	<u>0</u>
Regnskabsmæssig værdi ultimo	<u>313.945</u>	<u>0</u>

10. Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter består af omkostninger vedrørende kommende år, som er betalt i år.

Noter

	<u>Antal</u>	<u>Pålydende værdi kr.</u>	<u>Nominel værdi kr.</u>
11. Virksomhedskapital			
Aktier	8	500.000	4.000.000
Aktier	4	187.500	750.000
Aktier	2	125.000	250.000
	<u>14</u>		<u>5.000.000</u>

	<u>2018 kr.</u>	<u>2017 kr.</u>
12. Udskudt skat		
Immaterielle anlægsaktiver	229.000	209.700
Materielle anlægsaktiver	11.590.000	10.058.000
Gældsforpligtelser	<u>(3.294.000)</u>	<u>(2.347.600)</u>
	<u>8.525.000</u>	<u>7.920.100</u>

Bevægelser i året

Primo	7.920.100
Indregnet i resultatopgørelsen	<u>604.900</u>
Ultimo	<u>8.525.000</u>

	<u>Forfald inden for 12 måneder 2018 kr.</u>	<u>Forfald inden for 12 måneder 2017 kr.</u>	<u>Forfald efter 12 måneder 2018 kr.</u>	<u>Restgæld efter 5 år kr.</u>
13. Langfristede gældsforpligtelser				
Gæld til realkreditinstitutter	900.193	728.475	10.164.894	6.483.512
Bankgæld	0	0	20.000.000	0
Finansielle leasingforpligtelser	2.274.778	1.736.377	12.698.699	2.325.719
	<u>3.174.971</u>	<u>2.464.852</u>	<u>42.863.593</u>	<u>8.809.231</u>

Noter

	2018	2017
	kr.	kr.
14. Ændring i arbejdskapital		
Ændring i varebeholdninger	(2.956.702)	2.728.462
Ændring i tilgodehavender	(15.734.968)	(742.376)
Ændring i leverandørgæld mv.	8.335.742	1.929.229
	(10.355.928)	3.915.315

15. Finansielle instrumenter

Råvarefutures

Selskabet har indgået råvarefutures til sikring af fremtidig handel af 600 tons rapsfrø, 200 tons hvede og 1083 ts. liter dieselolie. Kontrakterne forfalder løbende i perioden januar 2019 – december 2020. I forhold til terminspriserne på balancedagen har kontrakterne en negativ markedsværdi på 303 t.kr. netto. Markedsværdien er indregnet på egenkapitalen.

	2018	2017
	kr.	kr.
16. Ikke-indregnede leje- og leasingforpligtelser		
Forpligtelser i henhold til leje- eller leasingkontrakter frem til udløb i alt	2.090.558	2.166.000

17. Eventualforpligtelser

Himmerlands Grovvarer A/S har indgået sædvanlige kontrakter om levering af varer til selskabets kunder.

18. Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Prioritetsgæld er sikret ved pant i selskabets ejendomme i Skals, Rostrup og Aars. Panthæftelsen omfatter tillige det i ejendommene hørende driftsinventar og driftsmateriel.

Den regnskabsmæssige værdi af pantsatte ejendomme udgør 28.573 t. kr.

Langfristet pengeinstitutgæld er sikret ved pant i ejerpantebrev på nom. 20.000 t. kr., i selskabets ejendomme i Aarhus.

Den regnskabsmæssige værdi af pantsatte ejendomme udgør 23.472 t. kr.

Noter

19. Nærtstående parter med bestemmende indflydelse

Selskabet er ikke underlagt bestemmende indflydelse fra nærtstående parter.

Nærtstående parter med betydelig indflydelse:

<u>Navn</u>	<u>Hjemsted</u>	<u>Grundlag for indflydelse</u>
Torben Emil Frederiksen	Løgstør	Direktions- og bestyrelsesmedlem
Knud Ring Kristiansen	Skals	Bestyrelsesformand
Søren Dige Have	Aars	Bestyrelsesmedlem
Grosserergaarden ApS	Løgstør	Aktionær
Aars Korn A/S	Aars	Aktionær
Knud Ring Kjeldgaardsminde ApS	Skals	Aktionær

20. Transaktioner med nærtstående parter

I regnskabsåret er der gennemført følgende transaktioner med nærtstående parter:

Virksomhedsdeltagere og ledelse

Gældsforpligtelser pr. balancedagen andrager i alt 7.438 t.kr.

Renteomkostninger betalt til virksomhedsdeltagere og ledelse i regnskabsåret andrager i alt 441 t.kr.

Anvendt regnskabspraksis

Regnskabsklasse

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for regnskabsklasse C (stor).

Årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når virksomheden som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter, i takt med at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på henholdsvis betalingsdagen og balancedagen, indregnes i resultatopgørelsen som finansielle poster.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles ved første indregning i balancen til kostpris og efterfølgende til dagsværdi. Afledte finansielle instrumenter indregnes under henholdsvis andre tilgodehavender og anden gæld.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med ændringer i værdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af fremtidige transaktioner, indregnes direkte på egenkapitalen. Når de sikrede transaktioner realiseres, indregnes de akkumulerede ændringer som en del af kostprisen for de pågældende regnskabsposter.

Anvendt regnskabspraksis

For afledte finansielle instrumenter, som ikke opfylder betingelserne for at blive behandlet som sikringsinstrumenter, indregnes ændringer i dagsværdi løbende i resultatopgørelsen som finansielle poster.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Nettoomsætning ved salg af handelsvarer og færdigvarer indregnes i resultatopgørelsen, når levering og risikoovergang til køber har fundet sted. Nettoomsætning indregnes eksklusive moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget og måles til dagsværdien af det fastsatte vederlag.

Af hensyn til konkurrencemæssige forhold oplyses der ikke omkring fordeling af omsætning på de forskellige markedssegmenter.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter omfatter indtægter af sekundær karakter set i forhold til virksomhedens hovedaktivitet.

Vareforbrug

Vareforbrug omfatter regnskabsårets vareforbrug målt til kostpris, reguleret for sædvanlige lagernedskrivninger.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger, der vedrører virksomhedens primære aktiviteter, herunder lokaleomkostninger, kontorholdsomkostninger, salgsfremmende omkostninger mv. I posten indgår endvidere nedskrivninger af tilgodehavender indregnet under omsætningsaktiver.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager såvel som omkostninger til social sikring, pensioner o.l. for virksomhedens medarbejdere.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver består af regnskabsårets af- og nedskrivninger opgjort ud fra henholdsvis de fastsatte restværdier og brugstider for de enkelte aktiver og gennemførte nedskrivningstest.

Andre driftsomkostninger

Andre driftsomkostninger omfatter omkostninger af sekundær karakter set i forhold til virksomhedens hovedaktivitet. I posten indgår tab ved salg af anlægsaktiver i det omfang salgssum er mindre end bogført værdi.

Andre finansielle indtægter

Andre finansielle indtægter består af modtagne udbytter o.l. fra andre værdipapirer og kapitalandele, renteindtægter, nettokursgevinster vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver samt godtgørelser under a conto skatteordningen mv.

Anvendt regnskabspraksis

Andre finansielle omkostninger

Andre finansielle omkostninger består af rentekomkostninger, nettokurstab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle forpligtelser samt tillæg under a conto skatteordningen mv.

Skat

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Balancen

Goodwill

Goodwill afskrives lineært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Goodwill afskrives lineært over en vurderet brugstid på 10 år, da der er tale om strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og langsigtet indtjeningsprofil.

Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Immaterielle rettigheder mv.

Immaterielle rettigheder mv. omfatter erhvervede immaterielle rettigheder.

Erhvervede immaterielle rettigheder måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Rettighederne afskrives lineært over den forventede brugstid. Afskrivningsperioden udgør 3 år, dog maksimalt restløbetiden for de pågældende rettigheder.

Immaterielle rettigheder mv. nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen og omkostninger til klarlægning af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For finansielt leasede aktiver udgør kostprisen den laveste værdi af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Anvendt regnskabspraksis

Bygninger	20-40 år
Tekniske anlæg og maskiner	5-20 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-7 år
Leasede aktiver	5-7 år

Selskabets ejendomme i Aarhus er indregnet med en scrapværdi på 20 mio. kr. ud af en kostpris på 23 mio. kr.

Forventede brugstider og restværdier vurderes årligt.

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter, i det omfang salgsprisen overstiger den oprindelige kostpris.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Andre værdipapirer og kapitalandele

Andre værdipapirer og kapitalandele indregnet under finansielle anlægsaktiver måles til kostpris eller dagsværdi hvor denne er lavere.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris, opgjort efter FIFO-metoden, eller nettorealiseringsværdi, hvor denne er lavere.

Kostprisen for handelsvarer, råvarer og hjælpematerialer omfatter anskaffelsesprisen med tillæg af hjemtagelsesomkostninger. Kostprisen for fremstillede varer og varer under fremstilling omfatter omkostninger til råvarer, hjælpematerialer og direkte løn samt indirekte produktionsomkostninger.

Indirekte produktionsomkostninger omfatter indirekte materialer og løn, omkostninger til vedligeholdelse af og af- og nedskrivninger på de i produktionsprocessen benyttede maskiner, fabriksbygninger og udstyr samt omkostninger til fabriksadministration og ledelse. Finansieringsomkostninger indregnes ikke i kostprisen.

Nettorealiseringsværdi for varebeholdninger opgøres som forventet salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Anvendt regnskabspraksis

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter kontante beholdninger og bankindeståender.

Udbytte

Udbytte indregnes som en gældsforpligtelse på det tidspunkt, hvor det er vedtaget på generalforsamlingen. Det foreslåede udbytte for regnskabsåret vises som en særskilt post i egenkapitalen.

Udskudt skat

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser, hvor den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede, skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, aktivet forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver.

Gæld til realkreditinstitutter

Gæld til realkreditinstitutter i form af prioritetsgæld måles på tidspunktet for lånoptagelse til kostpris, der svarer til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles prioritetsgæld til amortiseret kostpris. Dette betyder, at forskellen mellem provenuet ved lånoptagelsen og den nominelle værdi, der skal tilbagebetales, indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden som en finansiel omkostning ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Finansielle leasingforpligtelser

Leasingforpligtelser vedrørende finansielt leasede aktiver indregnes i balancen som gældsforpligtelser og måles på tidspunktet for indgåelse af kontrakten til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse. Efter første indregning måles leasingforpligtelserne til amortiseret kostpris. Forskellen mellem nutidsværdien og den nominelle værdi af leasingydelse indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid som en finansiel omkostning.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Modtagne forudbetalinger fra kunder

Modtagne forudbetalinger fra kunder omfatter beløb, der er modtaget fra kunder forud for leveringstidspunktet.

Skyldig og tilgodehavende selskabsskat

Aktuelle skatteforpligtelser eller tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, der er reguleret for betalt acontoskat.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt likviderne ved årets begyndelse og slutning.

Anvendt regnskabspraksis

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter præsenteres efter den indirekte metode og opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital og betalt selskabsskat.

Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter og finansielle anlægsaktiver samt køb, udvikling, forbedring og salg mv. af immaterielle og materielle anlægsaktiver, herunder anskaffelse af finansielt leasede aktiver.

Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af virksomhedskapitalen og de omkostninger, der er forbundet hermed, samt optagelse af lån, indgåelse af finansielle leasingaftaler, afdrag på rentebærende gæld, køb af egne aktier og betaling af udbytte.

Likvider omfatter likvide beholdninger med fradrag af kortfristet bankgæld.